Papuošalų nedaug. Viena žalvarinė nedailiai vyta antkaklė rasta moters kape Nr. 27. Daug daugiau buvo segių. Moteris (k. Nr. 9, 14, 16, 30) puošė apskritos skardinės plokštinės segės, apskritos lietinės (k. 9_{II}, 30), pasaginės aguoniniais (k. 30) ir pastorintais galais (k. 9_{I}). Tik vienas vyras (k. Nr. 13) palaidotas su apskrita skardine ir dantytu pakraščiu segėmis. Moterų kapuose Nr. 14 ir 30 apskritos plokštinės segės puošė galvą.

Vienintelė apyrankė tordiruotu lankeliu rasta moters kape Nr. 30.

Moterų, vyrų ir vaikų kapuose rasta 16 sidabrinių ir žalvarinių žiedų pastorinta ir paplatinta, pinta priekine dalimi, juostinių. Nešiota po 1-5 žiedus.

Be to, iš kapuose rastų aprangos reikmenų minėtinos žalvarinės ir geležinės diržo sagtys (15), grandys (6), apkalai (5), odinių piniginių apkalų fragmentai (3).

Kapuose Nr. 3, 4, 12, 14 rasta 12 monetų. Visos ankstyvosios monetos (vienoje pusėje ietigalis ir kryžius, kitoje stulpų vartai) rastos vyrų kapuose. Moters kape Nr. 14_{II} rastas tik aptrupėjęs Aleksandro Jogailaičio denaras.

Sprendžiant pagal radinius, žmonių kapus reiktų datuoti XIV a. pabaiga - XVI a. pradžia.

Raimondas Sprainaitis

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI KASINĖJIMAI RUSNĖJE

1984 m. PKI Klaipėdos skyrius tyrė Rusnės (Šilutės raj.) evangelikų-liuteronų bažnyčios aplinką ir šalia esančio parko teritoriją. Buvo ištirta 77,5 m^2, rasti 26 sveiki bei apardyti ir 23 visiškai sunaikinti kapai. Iš atidengtų kapų 7 buvo vy-

rų, 8 moterų, 4 vaikų, 7 lytis ir amžius nenustatyta. Dauguma mirusiųjų palaidota lentiniuose karstuose aukštielninki, rankos sudėtos ant dubens, juosmens ar priglaustos prie šonų. Vyraujanti laidojimo kryptis galva į PV, lygiagrečiai bažnyčiai, ir po vieną kapą į ŠV ir V. Duobių gyliai svyravo nuo 1,10 m iki 2,35 m nuo žemės paviršiaus.

Dirbiniai buvo randami tose vietose, kaip jie buvo nešiojami. Vyrų kapuose, išskyrus sagas, nieko nerasta. Moterų kapai turtingesni. Penkiuose iš jų rastos 7 žiedinės plokščios segės, 2 žiedai ir 3 žalvariniai diržai. Kapuose Nr. 3, 14 rastos 2 paauksuotos ažūrinės segės su burbulais, kapuose Nr. 4,18 - 2 sidabrinės, puoštos graviruotu ir iškalinėtu stilizuotu geometriniu ornamentu, kapuose Nr. 7, 18 - 2 žalvarinės, kurių viena puošta bangele ir stiklo akutėmis, o kita miniatiūrinė su burbuliukais. Be to, iš balto metalo su stiklo akutėmis - kape Nr. 18.

Žiedai rasti dviejuose kapuose, abu ant dešinės rankos pirštų. Kape Nr. 4 išplatinta ir storėjančia priekine dalimi ir kape Nr. 14 juostinis žiedas, puoštas burbuliukais.

Kapuose Nr. 3, 4, 18 moterys palaidotos su žalvariniais diržais. Rasta sagtelė, kilpelė, štampuotų ir biblijiniais motyvais puoštų plokštelių bei narelių. Juos tarpusavyje jungė žalvarinės grandelės. Po diržais išliko vilnonio ir lininio audinio bei austų vilnonių juostų.

Iš vaikų kapų išsiskyrė kapas Nr. 6. Čia ant dubens kaulų rasti 2 paauksuoti žiediniai auskarai, puošti stilizuotomis žalčio galvutėmis, ir žalvarinis smeigtukas. Jie buvo sudėti į krepšelį (?), kuris puoštas dviem metalinių siūlų juostomis.

Iš atsitiktinių radinių pažymėtini 2 stambūs sidabriniai žiedai su paplatinta priekine dalimi ir skaidraus stiklo akute bei lieta žalvarinė diržo plokštelė su keturiais nareliais, puošta reljefiniu geometriniu ornamentu.

Monetų rasta 11. Iš jų 3 paauglio kape Nr. 9, juosmens srityje. Viena iš jų Kristinos (1632-1654) Rygoje kaldintas šilingas. Kitos Lietuvos ir Prūsijos monetos, kaldintos XVI a. pabaigoje - XVIII a. Remiantis monetomis, taip datuojami ir kapai. Ankstyvesnių kapų nerasta.

Penkiuose šurfuose aptiktos ir ankstyvesnių bažnyčių (?) pamatų liekanų. Prie ŠV ir PR bokšto sienų 1,3-1,9 m gylyje atidengti akmenys prientuoti lygiagrečiai bažnyčiai. Tarpai tarp jų užpildyti kalkių skiediniu su smulkiais plytgaliais. 0,6 m gylyje, prigludusi prie PV bažnyčios sienos buvo 2 m ilgio ir 0,5-0,6 m pločio iš plytų ir akmenų mūrytų pamatų dalis.

PV-ŠR kryptimi orientuoti akmenų pamatai su plytų sienos dalimi atidengti bažnyčios viduje, prie ŠV sienos, 1,1 m gylyje nuo grindų viršaus. Sienos storis 0,5-0,6 m. 34x14,5x8 cm dydžio plytos rištos baltos spalvos kalkių ir smėlio skiediniu.

1,8 m į PR nuo bokšto, lygiagrečiai jam, 2,2 m gylyje, atidengti 1,2-1,3 m storio ir 0,7 m aukščio pamatai. Jų apačią sudaro kalkių skiedinio su plytgaliais sluoksnis, po to buvo dėtos dvi akmenų eilės ir dar vienas kalkių skiedinio su plytgaliais sluoksnis.

Iš minėtų statinių liekanų datuoti galima tik pamatus, esančius bažnyčios viduje. Čia rasta XV-XVI a. čerpių profiliuotu galu dalių.

Eugenijus Svetikas

ALYTAUS PLOKŠTINIS KAPINYNAS

1984 m. pavasarį individualių namų statybai išskirtoje teritorijoje buvo aptikta žmonių kaulų. Alytaus kraštotyros muziejus ėmėsi kapinyną ištirti.

Kapinynas yra dešinėje Nemuno pusėje, iškišulyje, 160 m į Š nuo upės, 500 m į ŠV nuo Aly-